

NAGYAPÓ TRÉFÁI

**UNATKOZÓ GYERMEKEKNEK MULATSÁGUL, TANULSÁGUL,
HALLÁSBÓL, TUDÁSBÓL, MAGA-KITALÁLÁSÁBÓL ÖSSZEÍRTA**

GÁRDONYI GÉZA

ELSŐ GYŰJTEMÉNY

MÁSODIK KIADÁS

MAGYART A MAGYARNAK

**SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY ÚT 16.**

1913.

A láthatatlan írás

- Mikor Dobót a törökök szorongatták, - így kezdte nagyapó az elbeszélését - egyszer csak a föld színe alatt az alagúton bejutott hozzá egy magyar ifjú.

- A maklári bírótól jövök - mondotta. - Ihol ez a levél, az küldte.

Dobó fogja a levelet, viszi a bástyára (mert lármát hallott ottan), aztán, hogy megnézte, nincs-e nagy baj, felbontotta a levelet. (Nagyapó belenyúlt a zsebébe és kihúzott onnan egy árkus tiszta papirost.)

- Ihol, ezt a levelet bontotta ki Dobó.

- De hiszen ezen nincs egy betű se! - kiáltották a gyerekek.

- Dobó is éppen ezt mondta - felelte nagyapó. - Mutatja a levelet Bornemissza Gergelynek, a mindentudó vitéz diáknak, hát az elmosolyodik.

- Miért mosolyodott el, nagyapó?

- Azért, mert ő el tudta olvasni.

- A semmit?

- Nem semmi ez, gyerekek. Nesze, Pista, tartsad csak oda a papirost a meleg kályhához, majd meglátod egy perc múlva, hogy mit írt a maklári bíró.

Pista odafekteti a papirost a melegre, hát egyszer csak girbe-görbe vonalak látszanak a papiroson.

Nézik, olvassák, hát ez az írás:

„Tisztelt kapitány uram! Értesítem, hogy a törökök éheznek. Nem bírják ki tovább két napnál.”

- Hogyan volt írva ez a levél, hogy csak a meleg nyomta ki a betűit?

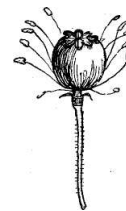
- Citrom levél - felelte nagyapó.

Hogyan lehet pipacsból babát csinálni?

Ahogy a mezőn sétáltak, nagyapó leszakított két pipacst. Az egyikről leszedte a piros szirmokat. A másikon meghagyta. Az, amelyikről leszedte a szirmokat, ilyen maradt, mint ez a jobbra írt kép mutatja.

Nagyapó átszúrta ennek a szárát a másik pipacson és egy tüskével szemet, orrot bökött rá. Hát egy gyönyörű kis baba lett a pipacsból, ilyen, mint itt a balra írt kép mutatja.

Azonban nagyapó még ezzel nem elégedett meg. Csinált a pipacsból más alakú babát is. Átkötötte ugyanis a pipacs derekát fűszállal és a pipacs felső részén kezeknek átszúrt egy száracsskát. Lett a baba ilyen:

Egy másikat meg utánanyúlót is csinált. Az meg ilyen lett, mint bal-felől látható.

Nemcsak a leányok, hanem a fiuk is örültek a virág-babáknak. Hát még mikor azt látták, hogy nemcsak a pipacsból, de más virágokból is lehet babákat csinálni. Elég, ha a szoknya pipacs. A baba derekát meg a fejét más virágokból lehet összeállítani. De már ezt nem mutatta meg nagyapó. Azt mondta:

- Találjátok ki magatok!

Furfangos csomókötés.

Ahogy uzsonnáztak a kerti asztalon, jön egy hetyke-petyke cigány és kéreget.

- Miért nem dolgozol? - kérdezi nagyapó. - Hiszen te egészséges ember vagy.

- Nincs munka - feleli a cigány.

- Hát mihez értesz te?

- Érték én mindenhez a világon. Nem tetszik nekem olyat mondani, hogy én meg ne tudnám tenni.

Az asztalon egy darab madzag hevert. Fölveszi nagyapó a madzagot és azt mondja:

- No, ha mindent tudsz, hát ihol ez a madzag: köss a közepére egy csomót, de úgy ám, hogy *a két végét egy pillanatra se ereszd el.*

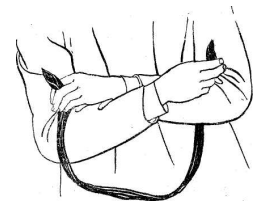
Nézi a cigány egy darabig a madzagot, vakarja is a fejét, utoljára azt mondja:

- Nem lehet az, kenyergem.

- Dehogynem, - feleli nagyapó - ha nem lehetne, nem mondanám.

A gyerekek is próbálgatják a csomókötést, de egyiknek se sikerül. Anyira könyörögnek a nagyapónak, hogy végre megmutatja.

Hát annyiból állott az egész, hogy nagyapó először keresztbe fonta a karját, azután így fogta meg a madzagot, egyik kezével az egyik végén, másikkal a másik végén. Amint szétbontotta a két karját, a madzag közepén csomó termett.

A nagyapó ujja.

A gyerekek mágnesvasat vettek és naphosszat azzal játszadoztak...

- Milyen különös, - mondtak nagyapónak - hogy a mágnessel minden kis vasat föl lehet venni.

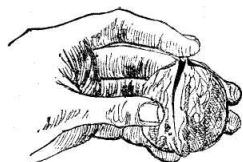
- Hát a diót fölveszi-e a mágnes? - kérdi nagyapó.

- Hogy venné fel, - felelik a gyerekek - hiszen a dió nem vas.

- No, - azt mondja nagyapó - akkor az én ujjam többet tud, mint a ti mágnesvasatok, mert az én ujjam fölveszi a diót.

Azzal kivesz a zsebéből egy diót, az asztalra állítja, s egy-kettő: ott van a dió nagyapó mutatóujján.

A gyerekek nem tudtak hová lenni csudálkozásukban, csak mindentudó Gergely bácsi nevetett. Ő ugyanis meglátta, hogy nagyapó a dió hegyét észrevétlenül belecsíptette az ujjába s azért lóg a dió, nem pedig, mintha a nagyapó ujjá mágneses volna.

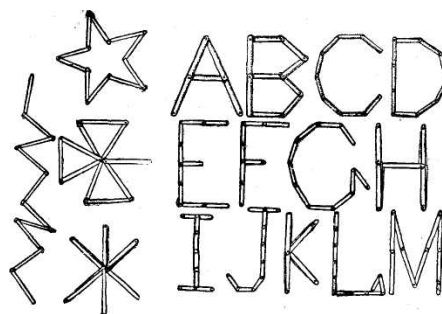
A métermérő.

- Játsszatok - mondotta nagyapó vacsora után a gyerekeknek.
- Nincs mivel - feleltek a gyerekek.
- Játsszani mindennel lehet. Gyuri, a te zsebedből egy métermérő áll ki. Azzal is lehet.
- Mit?
- Csinálj belőle csillagot.

Persze, a gyerekek nem tudtak a méterből csillagot csinálni. Nagyapó hármát is mutatott:

Aztán azt is megmutatta nagyapó, hogy a méterrel (amelyik tíz részbe hajlik), hogyan lehet minden betűt kiformálni.

A rajzoló bácsival ide rajzoltattam, hogy amelyikteknek ilyen összehajtogatható métere van, meg tudja csinálni a rajz után a betűket.

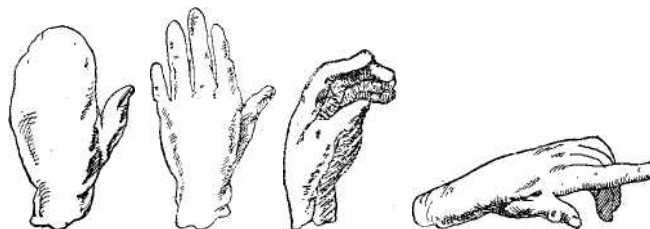

Hüvelyk Matyi keze.

Az asztalon lágú kenyér volt. A gyerekek golyócskákat gyúrtak.

- Az semmi, - mondotta nagyapó - golyót a galacsinhajtó bogár is tud formálni, hanem ha már golyót csináltatok, formáljatok belőle például egy kezet.
- Mutassa meg nagyapó, hogyan lehet?
- Hát így: először nagyjából lapítsátok össze a golyót és csináljátok meg oldalt a hüvelykujjat, alól meg a szírat.

Ha ezt meg tudjátok csinálni, könnyen kipödörhetitek belőle a négy ujjat. Csak arra vigyázzatok, hogy a középsőujj a leghosszabb legyen, a kisujj meg igazán kis ujj legyen.

Aki ezt jól meg tudja csinálni, hajlítsa be középen az ujjakat, akkor még jobban hasonlít az emberi kézhez.

Ha pedig a mutatóujját egyenesre hagyjátok, a mutató kézhez fog hasonlítani.

- Tudjátok-e, kinek van ilyen kis keze?
- Senkinek.
- A mesebeli Hüvelyk Matyinak.

A táncoló levelezőlap

A gyerekek képes levelezőlapot mutatnak nagyapónak.

- Van mindenféle, - mondták - színes, színtelen, meg átlátszó is.

- Szép, szép, - feleli rá nagyapó - de nekem ennél külön van, pedig kép sincs rajta.

- Miért külön?

- Mert táncolni tud. Majd meglátjátok. Csak egy ceruzával integetek neki, úgy táncol, ahogy én akarom.

Avval bemegy a másik szobába. Kis idő múlva visszatér. Hoz egy közönséges, teleírt levelezőlapot. Összegöngyöli egy kicsit és beleteszi egy üres pohárba.

- No, daloljatok valami táncnótát.

A gyerekek rákezdik a nótát. Nagyapó ceruzával veri a taktust. Hát a levelezőlap úgy járja a csárdást, majd kiugrik a pohárból.

A gyerekek el nem tudják találni, hogyan lehet ez?

Végre nagyapó megmutatja nekik, hogy egy hosszú női hajszalet ragasztott a levelezőlapra, meg a másik végét a ceruzára. Ezzel rángatta. Este a gyöngy lámpásvilágban persze nem látták a hajszalet a gyerekek.

Noé bárkája

A gyerekek a gyöpn heverték és unatkoztak.

- Miért nem játszotok? - kérdezte nagyapó.

- Már mindent játszottunk, amit tudunk.

- Hát Noé bárkáját játszottatok-e?

- Hírét se hallottuk annak a játéknak.

- Hány gyerek van itt?

- Tizenhat, nagyapó.

- No hát egyik legyen Noé, másik legyen Föld-angyal.

- Én leszek Noé, - szólt Pista.

- Én leszek Föld-angyal, - szólt Teréz.

- Jól van. Hát a többi meg mind állat lesz. Noé kerítsen valami kört magának. Az legyen a bárka. Föld-angyal meg adjon minden gyereknek állatnevet. Jön a vízözön. Noé odamegy Föld-angyalhoz és kéri az állatokat.

- Milyen állat kell? - kérdi az angyal. Noé mond egy állatnevet.

Ha van olyan állat a seregben, akkor az az állat kiválik a csoportból és követi Noét a bárkába. Ha oroszlán, akkor ordítva megy utána, ha szöcske, akkor szökdécselve, ha bárány, bégve, ha madár, akkor a két karjával a repülést utánozva. Szóval minden állat a maga természetében mutatkozik.

Ha pedig nincs olyan állat, amelyet Noé kíván, akkor minden állat egyszerre megszólal a maga hangján: egyik kukorikol, a másik rőfög, a harmadik csiripel, gágog, füttyöl, turbékol, és így tovább.

Mikor már minden állat bent van a bárkában, Noé enni ad nekik. Egyszer aztán kiereszt egy galambot. A galamb egy darabig röpdös vagy futkos a kertben, aztán valami virágot vagy zöld ágat vesz a szájába úgy tér vissza.

Noé erre kiált:

- Elmúlt a vízözön!

Erre oda megy a Föld angyala és egyenként kéri az állatokat. Ha eltalálja valamely állatnak a nevét, akkor az az állat kiszabadul.

S újra osztja sűgva az állatneveket.

A ló meg a kakas

Nagyapó csinált már egyszer papirosból valami táncoló figurát, amit cérnával kellett rángatni. A gyerekek most arra kérték, hogy valami állatot is meszterkedjen össze.

Hát nagyapó lovat vágott ki papirosból és annak a belső oldalát úgy rakta össze, mint itt a képen látható.

A gyerekek ezt nem tudták utána csinálni, hát egy kakast formált meg nagyapó. Annyit lépett, ahányszor meghúzták.

A trónus

A kertben egy kis boglya szénát raktak össze.

- Nézzétek! - mondta nagyapó, - ezen a boglyán játsszatok királyosdit.

- Milyen játék az, nagyapó?

- A régi világban, - felelte nagyapó, - némely nemzetnél mindig az tette a koronát a fejére, aki a legerősebb volt a hercegek közül. Hát csináljatok koronát papirosból vagy szitakéregből. Az egyik tegye a fejére és álljon a boglya tetejére. Az a királyi szék. A többi mind herceg. A hercegek rohanják meg a királyt, ez meg védje magát. Ha le tudjátok rántani, az álljon a helyére, aki a koronát fejére tudta tenni.

Jó multság ez a játék: egészséges. Azonfelül, ha majd a történelmet tanuljátok, amit itt kicsiben játszatok, látni fogjátok, hogy nagyban évezredek át ugyanezt játszották azok a családok, amelyek a nemzeteken uralkodtak.

Nagyapó üvegre ír

Nagy vendéget vártak a házhoz: Miklós bácsit, aki együtt katonáskodott nagyapóval. Hej, micsoda napokat éltek ők együtt a szabadságharcban! Egyik nap a németet verték, másik nap a muszkát. Egy esztendeig forgatták a fegyvert és a csatában mindig egymás mellett jártak.

Hát régi jóbarátok voltak.

- Gyerekek, - mondta nagyapó, - szedjétek virágot és rakjátok tele Miklós bácsi szobáit, én addig üdvözlő írásokat csinállok az ablakokra.

- Hogyan, nagyapó?

- Majd meglátjátok.

Mikor aztán a gyerekek visszatértek a kertből, ott látták az egyik ablakon:

Éljen Péter Miklós! A másik ablakon: **Él magyar, áll Buda még!** A harmadik ablakon: **Nem úgy van, mint régen volt!** Bent meg a nagy tükrön: **Isten hozott!**

Mindezek a felírások oly szép átlátszó betűkkel voltak az üvegeken, mint a poharakon szokott lenni. Gyönyörű nagy betűk s köröskörül virágcifrázatok. A tükrön meg két kard keresztben a betűk alatt.

Miklós bácsi maga is nagyot bámult, hogy ezt meglátta.

- Micsoda ügyes üvegművész munkája ez? - kérdezte.

- Nagyapó csinálta, - feleltek a gyerekek.

- Te csináltad?

- Én, - felelte nagyapó.

- De hiszen ez borzasztó fáradságos lehetett.

- Nem igen.

- Aztán ezt le se lehet venni többé.

- Dehogyan nem, - felelte nagyapó.

Azzal elővette zsebkendőjét és a két kardot letörülte a tükörről.

- Hát nem köszörelés?

- Persze, hogy nem, egy darabka glicerín-szappannal rajzoltam valamennyit.

Lovas csata

Hogy egynéhány nagydiák ment vendégül nagyapóékhoz, kérték: mondjon valami játékot. Az erdőszélen voltak, ahol jó nagy a fű.

- Játsszatok - mondotta nagyapó - lovas csatát.

- Hogyan?

- Az erősek legyenek a lovak. A kisebbek üljenek a hátukra. Egyik csoport legyen a német, másik a magyar. Szedjétek le egymást a lóról.

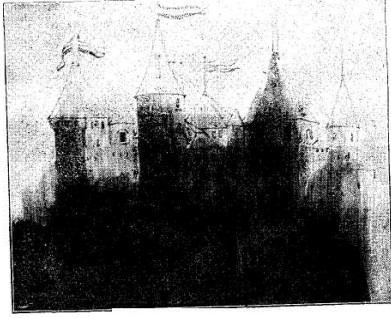
Erős testgyakorlat ez. A lovak is harcolhatnak. Sokat lehet nevetni ebben a játékban.

Hogyan lehet várapot rajzolni?

Azt mondja nagyapó egy nyári délután: - Gyerekek, szeretném látni: ki mit tud rajzolni!

Mindegyik gyerek tudott valamit, ki almát, ki virágot, ki katonát, csak Ilonka nem tudott semmit se.

- No, - azt mondja nagyapó, - ha te semmit se tudsz, akkor teveled rajzoltatom a legszebb várakat.

Elővett egy szelet tiszta papírost és annak az aljába egy jó vastag vonalat húzott tintával.

- No - azt mondja nagyapó, - most fogj a markodba egy kis darab rongyot vagy összehajtogatott papírost, aztán törülgesd el ezt a tentát fölfelé sok apró rántással.

Az Ilona így cselekedett, hát csakugyan szép kis vár forma keletkezett a papíroson, csak aztán a tornyok tetejét kellett tollal kiigazgatni, meg egy pár ablakot csinálni.

Levesből tanult

Ilonka még csak öt éves volt és csupa játékból megtanult olvasni.

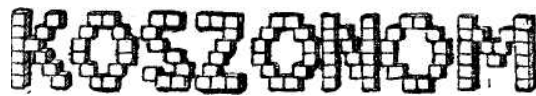
Hogyan?

Nagyapó egyszer bent volt a városban és az egyik fűszeresnél olyan levesbe való tésztát látott, amelyik csupa betű alakú volt. Ilonkának olyan tésztát főzetett mindennap.

Az első nap megmutatta neki az A betűt és olyanokat kerestetett a levesben. Ebéd után pedig kirakatta vele a kockákból. Így: **AB, CB, CD**

Második nap az L betűt ismertette meg a levesben, harmadik nap az O betűt és így tovább az egész ábécét a levesből tanulta meg Ilonka és kockákból rakta ki.

Mikor aztán jól megtanult olvasni, egy napon ezt rakta ki kockákból nagyapónak:

A zenekar

Vendéggyerekek voltak a háznál, de azért unatkoztak. Hát nagyapó leviszi őket a kertbe és azt mondja nékik:

- Melyiktek tudja utánozni a trombitát?

Három gyerek is akadt, aki a trombitát utánozni tudta.

- Hát a hegedűt?

- Azt nem tudjuk.

- Könnyű pedig: csukott ajkkal énekeljete az orron át.

- Azt tudjuk.

- Hát a bőgőt, nagy dobot ki tudja utánozni?

- Csak azt kell mondani: brum, brum, bum, bum.

Mikor így összeszedte nagyapó a zenészeket, megpróbálkozott velük külön-külön. Azt a nótát próbálták: Szeretnék szántani.

Szavakat senkinek se volt szabad mondani, csak a dallamot.

Mikor aztán az egész banda megszólalt a kertben, még a házból is kifutottak a csudájára; azt hitték: igazi banda szól a kertben.

A vad ló

Sétálni ment nagyapó a gyerekekkel. Amint a kovácsműhely elé érkeznek, látják, hogy egy lovat akarnának ott megpatkolni. De a ló szörnyű vad: megfogják a lábát, elrúg magától mindenkit.

- Hej, - azt mondja a kovács, - már látom, hogy fel kell emeltetni ezt a lovat, úgy, hogy egy lába se érje a földet. De hogyan?

- No, - azt mondja nagyapó, - szépen jártunk volna mink huszárkoromban, ha ennyi baj volt volna a lópatkolással.

Azzal odamegy a vad lóhoz, egyet simít a fején, megveregeti a hátát.

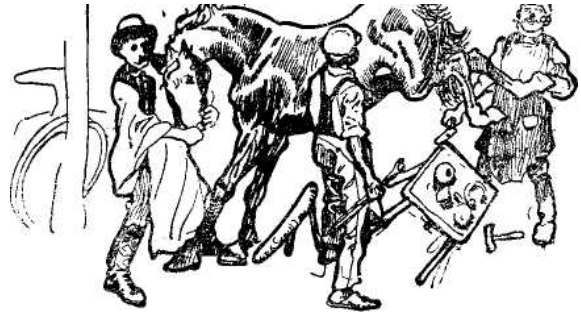
Mi történt?

A vad ló egyszerre olyanná vált, mint a bárány; mind a négy lábát megpatkolhatták baj nélkül.

Másnap beállít a kovácsmester nagyapóhoz és azt mondja neki:

- Tekintetes uram, nem egyébért jöttem én, hanem azért, hogy tanítana meg arra a mester-ségre, hogyan kell megszelídíteni a vad lovat. Mert tetszik tudni: én kovács vagyok és sok a bajom az olyan lovakkal, amelyek nem állják a patkolást.

- Szívesen megtanítom, - felelte mosolyogva nagyapó, - hát nem tettem én egyebet, csak egy mogyorónyi kis gömbölyű kavicsot nyomtam a lónak a fülébe. A ló el nem tudja találni: mi lelte a fülét s míg ezen gondolkodik, elfelejti, hogy patkolják.

A jövőmondó

Az eső beszorította a gyerekeket a szobába. Beszélgettek. Unatkoztak.

- Tudok én egy jó játékot, - mondja nagyapó, - majd elmulatunk ezzel mindjárt.

Azzal lenyír az újság széléből egy hosszú papirospántlikát és azt mondja:

- Írjatok erre mindenféle foglalkozást.

Hát a gyerekek felírták: pap, katona, ügyvéd, órás, pék, csillagász, tanár, stb.

Mikor a papiros tele volt, nagyapó megfordította.

- A másik oldalára írjatok helyneveket.

A gyerekek elővették a térképet és kiírták belőle mindenféle városnak meg falunak a nevét, míg csak a papirosnak a másik fele is be nem tellett.

Akkor nagyapó összegöngyölte a papirost és így szólt:

- Most én jövőmondó vagyok. Fogd meg, Pista, a papiros végét és vond meg. Ahol megállsz a húzással, ott megnézzük az írást, hogy mi leszel?

Húzta egy darabig Pista a papirost, végre megállt. Elolvasták, mi van odaírva, hát ez volt ott: kefekötő. A gyerekek nagyot nevettek.

- Most nézzük meg a papiros másik felét, hogy hol lesz Pista kefekötő?

Hát ez a szó volt ott: Tokaj.

Élet - írás

Nagyapó kedves játékra tanította meg a gyerekeket. Apró cédulákat vettek elő és ráírták a cédula egyik oldalára a gyerekek nevét, meg a háziállatok nevét. Minden nevet külön cédulára.

Azután megfordították a cédulákat és összekeverték.

Nagyapó maga elé tette a cédulákat.

- No, - azt mondja, - aki ezen a cédulán van, mit szeret tanulni legjobban?

- De ki van a cédulán? - kérdezték a gyerekek.

- Azt nem tudjuk, - felelte nagyapó. - Meg se nézzük, csak mikor tele van írva a cédula. Hiszen éppen ez a mulatság benne.

A gyerekek aztán taláломra mondtak mindenfélét minden kérdésre. A legnagyobb fiú meg ráírta a cédulák hátára a feleleteket.

Mikor már tele volt a cédula, megnézték, hát Pistáról szólt az írás, aztán ilyenek voltak a kérdések meg a feleletek:

1. Mit szeret legjobban tanulni? A főzést.
2. Melyik a legkedvesebb étele? Az egér.
3. Mi a jó szokása? Hogy a lábával mosdik.
4. Mi a rossz szokása? Nappal alszik.
5. Mi a legkedvesebb mulatsága? Éneklés a ház tetején.
6. Mi lesz belőle, ha megnő? Vén macska.

Volt még több kérdés is és hogy a gyerekek azt gondolták, a macska céduláját diktálják, ugyancsak nagy volt a nevetés.

A többi cédulánál is furcsán szóltak a feleletek, mert a kis kutya cédulájára azt írták, hogy szeret főzni; kedves étele a mandulás torta: jó szokása, hogy sohasem piszkolja be a szoknyáját; kedves mulatsága a táncolás, s ha megnő, kisasszony lesz belőle.

Nagyapó céduláján meg az volt, hogy kedves mulatsága a bábuzás és ha megnő, apáca lesz.

A gyerekek egész este jól mulattak ezzel a játékkal. Próbáljátok meg tanulás után ti is, mikor olyan rossz az idő, hogy künn a szabadban nem lehet játszani.

Nagyapó vadászata

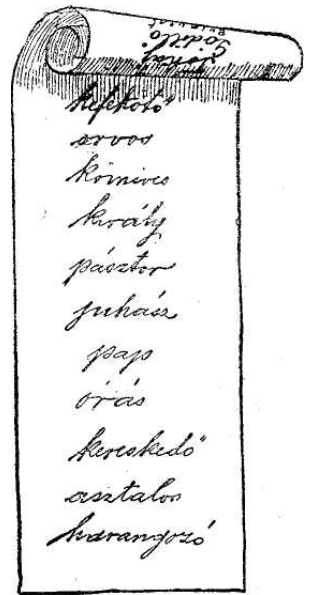
Egy este vadászok jöttek vacsorára és mindenféle vadászatról beszélgettek.

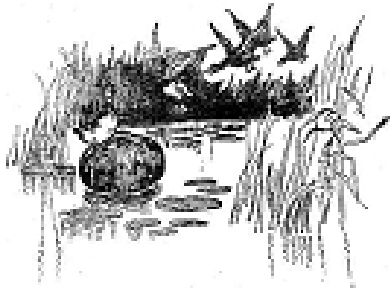
- Kell is a vadászathoz puska, - szólt nagyapó. - Én puska nélkül is hoztam gyerekkoromban mindig vadat anyámnak.

- Nem lehet az, nagyapó.

- De bizony lehet. A falu, ahol felnöttem, a Balaton mellett van. Nyári estéken tömérdek a vadkacsa a nádasban. Azt mondja egyszer édesanyám:

- Holnap vendégünk lesz; eredj fiam, lőj egy pár vadkacsát.

Vállamra vettem a puskát és begázolok a tóba a nádas közé. De mi történik velem: elejtem a puskát, zsupsz bele a vízbe. No, ezzel nem lehet ma lőni. Azt gondoljátok, hazamentem? Dehogy mentem. A nádas szélén láttam egy nagy tököt. Felvágtam a bicskámmal és kiszedtem a belét, aztán a fejemre húztam, csak éppen a szememnek hagytam rajta két kis lyukat.

Belementem nyakig a vízbe és lassan lépkedtem a nád között. Jöttek a vadkacsák. Látták, hogy a vizén tök úszik, de nem gondolták, hogy ember is lapul alatta.

Én aztán szépen odamentem közéjük s a víz alatt megfogtam a vadkacsa lábát, lerántottam a víz alá.

Így vittem haza öt eleven kacsát és így lett másnap jó kacsapecsenyénk.

Könnyű így rajzolni

Izzadt a Jancsi. A tanító úr meghagyta, hogy le kell rajzolni Magyarország folyóit. Hát Jancsi maga elé is tette a papirost meg a térképet, s olyan kacskaringós Tiszát rajzolt a papirosra, hogy nincs az a hal, amelyik el tudott volna benne igazodni a Dunáig.

- Mitől füstöl úgy a fejed, Jancsi! - kérdezte nagyapó.

- A folyókat rajzolom, - felelte Jancsi, - aztán akkorára találtam csinálni a Tiszát, hogy a Duna már nem fér a papirosra.

Nagyapó megnézte a rajzot és fejet csóvált:

- Semmi se könnyebb, mint térképről rajzolni. Van-e itthon benzin?

- Amivel a ruhából a pecsétet tisztítják?

- Az.

- Bizonyosan van édesanyámnak.

Nagyapó tiszta papirost tett az asztalra, aztán rongyocskát vett elő és bekente a papirost benzinnel. Hát a papiros egyszerre olyan átlátszóvá változott, mint az üveg.

Ráfektették a térképre. Gyönyörűen átlátszott minden folyó.

Akkor Jancsi meghúzta ceruzával minden folyónak a vonalát.

Mikorra elkészült, a benzin is elpárolgott, s a papiros megint olyan lett, mint előbb volt. Nem volt azon többé nyoma se a benzinnel.

- Hanem ezt csak nappal szabad csinálni, - mondotta nagyapó, - mert a benzin úgy ég, mint a petróleum. Rajzolni különben is csak nappal szabad, mikor a szemünk nem romlik, mint a lámpásnál.

Találós kérdések

Mi az, aminek se csontja, se húsa, se feje, se tüdeje, csak a négy ujjja meg a hüvelykujja? (kesztyű)

Aki nevemet kimondja, azonnal megsemmisít engem. (csend)

Ragyogó szépség volt az én édesanyám,
Aranynál is szebb volt, csillagnál is talán.
Rajtam nincs ragyogás, nem is szeret senki:
Ha szobában vagyok, kikerget mindenki.
Kerül engem minden, ha ember, ha állat,
Még a kis szúnyog is fordít nekem hátat.
S noha semmi rosszat rám nem bizonyítanak,
Ahol megjelenek, sokan sírva szidnak.
Erős vagyok, mondják és semmirekellő,
Pedig életemet eloltja a szellő.
(füst)

Miért vesz az ember új kalapot? (mert ingyen nem adják)

Melyik királynak legnagyobb a kalapja? (amelyiknek feje legnagyobb)

Miért viszi a tanuló a könyvet az iskolába? (mert a könyv nem tud maga elmenni)

Ki az, aki mindig háttal ül a királynak, aztán még csak a kalapját se veszi le? (a kocsisa)

Miért viselnek a molnárok szürke kalapot? (hogy a fejüket befödjék)

Mi az, ami nappal mindig tele van, éjjel meg mindig üres? (cipő)

Éjjel-nappal mindig ágyban van, pedig sohasem alszik. Mi az? (folyó)

Mi hasonlít legjobban az ülő macskához? (másik ülő macska)

A tojásalakú vonal

Az iskolában azt hagyta a tanító úr leckének, hogy mindenki rajzoljon három kerek kört, meg három tojásdad kört.

Pistának is ez volt a leckéje. Hát a kerek kört le is kanyarította Pista könnyen a körzővel, de a tojásdad körrel bezzeg izzadt. Nem sikerült szépen sehogyan se.

Nagyapó végre megsajnálta.

- Látod, azt mondja, mikor én gyerek voltam, édesanyámnak a sodrófáján csináltam meg az ilyen tojásalakú vonalat.

De nem is kell, hogy sodrófa legyen, ihol egy vastag papiroscső. Csavard rá a rajzpapirost, aztán csinálj rendes kört a körzővel rája. Mikor kiegyenesíted a papirost, azt fogod látni, hogy a köröd tojásalakú.

Könnyű számítás

- Gyerekek, itt van a markomban hét szem mogyoró; most hozzámarkolok még kilencet és a zsebembe teszem. Hány szem mogyoró van a zsebemben?

A gyerekek egyhanggal kiáltják:

- Tizenhat!

- Tudtam, hogy nem találjátok ki.

- Hát mennyi, nagyapó?

- Tizenhét.

- Nem lehet nagyapó, mert 7 meg 9 az 16.
- Elhiszem, fiaim, de én már előbb is beletettem egy szem mogyorót a zsebembe.

A gereblye

Ahogy ott ültek a gyerekek a kerti asztal körül, krétával rajzoltak.

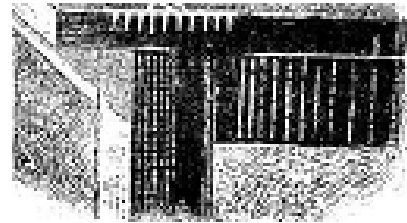
- Ügyes rajzok, - szólt nagyapó - de fogadni mernék, hogy gereblyét nem tudtok rajzolni.
- Semmi se könnyebb annál - felelték nevetve a gyerekek.

És rajzoltak gereblyét, de persze mind olyan volt az, mint a fekvő fésű, csakhogy nyelet is rajzoltak hozzá.

- Mondtam, ugye? - szólt nevetve nagyapó - a gereblyéteknek hogy áll a foga?

- Nem lehet lefelé rajzolni - mondták a gyerekek.

- Persze, ti mindjárt azt mondjátok: nem lehet, ahelyett, hogy azt mondanátok: nem tudjuk.

Azzal megfogta a krétát és hosszú egyenes vonalat rajzolt az asztal széléig, az asztal oldalára meg szépen odahúzogatta a fogakat.

A szelídített fillér

Hogy az ebédnek vége volt, arról beszélgettek, hogy mennyire meg lehet szelídíteni az állatokat. Van olyan ember, aki pókot is szelídített már meg. Zápolya János királynak meg szarvasa volt olyan, hogy úgy járt utána, mint a kutya.

- Ez mind semmi, - szólt nagyapó - nekem nemcsak állataim voltak már szelídítettek, nekem egy tízfilléres pénzem is volt már olyan, amelyik mindig előjött a hívásomra.

Mindenki nevetésre fakadt az asztalnál.

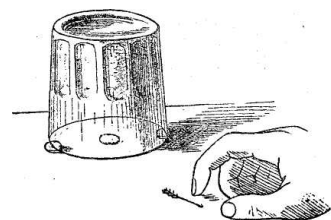
- No bizony, még azt gondoljátok, hogy tréfálok. Hadd lám csak, itt van az erszényemben a kis tízfilléres.

S kitétte az asztalra. A gyerekek sorra nézegették. a pénzecskét, de semmi különöst nem láttak rajta.

Nagyapó pohár alá tette és így szólt:

- Meglássátok, hogy mihelyest hívom, hozzám jön.
- Nem jöhet az ki a pohárból.
- Dehogynem. Csak egy kis nyílást csináljunk.

Két más pénzzel feltámasztotta a pohár alját; amikor ez megvolt, elkezdett kaparni a nagyapó egy ujjal az abroszon:

- Gyere hozzám, kis fillérem, gyere a gazdádhoz, kis fillér! De nehogy máshoz menj, csak ide énhozzám.

Mi történt?

A kis pénz egyszer csak megmozdult és lassú mozgással megindult ki a pohár alól, ment egyenesen nagyapóhoz.

A gyerekek majd leestek a székről bámulatukban.

- Hogyan lehet ez? - kérdezték mindnyájan Gergely bácsit.

Mindentudó Gergely bácsi csak mosolygott.

- Hát nem látjátok, hogy az asztalkendőnek azokat a szálait karmolgatja nagyapó, amelyeken a pénz van. Azoknak a szálaknak az apró rángatása hozza közelebb és közelebb a nagyapóhoz.

Az állatsereglet

A gyermekek egy állatseregletet néztek meg. Persze megbámultak minden állatot. Egynéhány nap múlva azt mondja nagyapó:

- Milyen mások a mai gyerekek, mint mikor én voltam gyerek. Ha nekünk egy olyan állatseregletet mutattak volna, aminőt ti láttatok, másnap már mind azt játszottuk volna.

- Hogyan lehet azt játszani, nagyapó?

- Álljatok rendbe. Egyik közületek legyen a mutogató, a többi meg valami állat. Nincs annál mulatságosabb játék. A mutogató sorra jár és pálcával magyarázza, hogy melyik állat milyen? hol él? mi a szokása? Például te, Józsi, te vagy a majom. A mutogató hozzád érkezik és így magyaráz:

- Tessék kérem ezt bámulni. Afrikai majom. Mindent utánoz, amit lát.

- Itt neked már, Józsi, utánoznod kell, hogy a mutogató hogyan tartja a pálcát és hogyan mozog a szája.

A mutogató folytatja:

- Értelmes állat. Ha azt mondom: hopp! ugrik.

- Itt neked, Józsi, ugornod kell. A mutogató tovább beszél:

- Ha azt mondom: feküdj le! - lefekszik. Ha azt mondom, hogyan jár az ember; utánozza az ember járását.

Azután a mutogató az oroszlánhoz megy. És így szól:

- Nézzék ezt az erős állatot. Milyen dühösen villogtatja a szemét.

- Itt, aki oroszlán, nézzen dühösen.

A mutogató pedig mondja el az oroszlán tulajdonságait s vigyen be hozzá egy bárányt. A bárány te vagy, Pista. A mutogató magyarázza, hogyan rohan az oroszlán a bárányra és hogyan kap rája. Ezt mind utánozni kell, de persze, úgy, hogy Pistának ne fájjon ... Így lehet utánozni minden állatot. Tanulságos és mulatságos játék. A legutolsó állat legyen a medve. Azt megtáncoltatja a mutogató. Végül megajdul, hogy az állatok megszöknek. Akkor minden állat kiszabadul a ketrecből és mindenik a maga hangján ordít. Rávetik magukat a mutogatóra és széttépik, amiért rabságban tartotta őket.

A széttépés után persze a mutogató feltámad s a játék újra kezdődik.

Ne rugdalózz, paci!

Vásár volt. Nagyapó lovat akart venni. Kimentek a vásárba, hát csakhamar találtak is egy szép lovat.

- Mi az ára?

- Ötven forint.

Gyanúsan olcsó, gondolta nagyapó. Bizonyosan valami hibája miatt olyan olcsó.

Hát csakugyan, amint mögéje kerül és rátapint a hátuljára, felrúg ám a ló.

- Tudom már, - mondotta nagyapó - miért olyan olcsó ez a ló? Azért, mert rugós. No, nem baj, megveszem.

S megvette a gyönyörű lovat, hazavezettette.

- Nagyapó, - mondták a gyerekek - minek vette meg ezt a rugós lovat, még megrúg bennünket, ha közelébe megyünk.

- Majd segítek én rajta - felelte nagyapó. - Meglássátok, nem telik bele egy hét, olyan lesz ez a ló, mint a bárány.

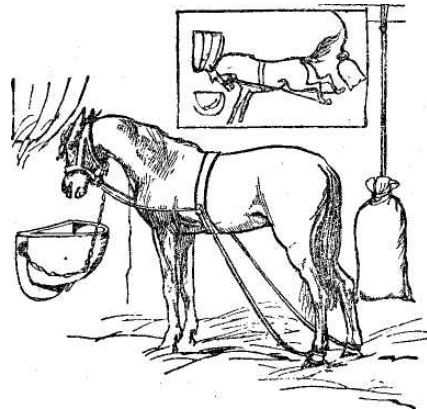
Hogyan szoktatta le nagyapó a lovat a rúgásról? Úgy, ahogyan a túlsó lapon van lerajzolva.

Rajta hagyta a kötőféket a fején, a hevedert a derekán és karikát tett a kötőfékre meg a hevederre. A karikákon át kötelet húzatott és hozzákötötte a lónak a hátulsó bokáihoz.

De ez még nem volt elég, egy fűrészporral telt zsákot is akasztatott a lónak a háta mögé.

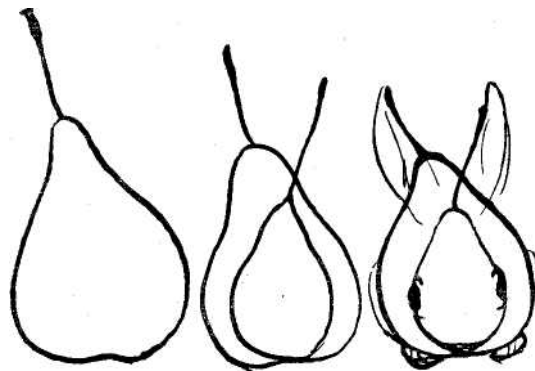
Amint a ló hátulsó lába hozzáért a zsákhoz, kirúgott, de persze valahányszor kirúgott, jól megrántotta a fejét is.

Így aztán csakhamar elment a kedve a rugdalózástól és néhány nap múlva már olyan jámbor állat lett belőle, mintha sohase rúgott volna egyet se.

Hogyan lesz a körtéből nyúl

Itt van egy körte. Ilyet talán csak tud mindenki rajzolni. Aztán ha már ezt meg tudja rajzolni, semmisse könnyebb, mint egy második kis körtét rajzolni bele. Így:

No ebből a két körtéből könnyű már nyulat csinálni, két körte szára lesz a két füle. A kisebbik körte lesz a feje. A nagyobbik körte lesz a teste.

Még csak két kis lábcskát rajzolunk neki, meg egy pár szál bajuszt s készen a nyulacska.

Az éneklő alma

Beszéli Jancsi, hogy a papnak olyan rigója van, amelyik elénekli a „Boci, boci tarka” nótát.

- Az semmi - mondja rá nagyapó. - Nekem almám van olyan, hogy énekel. Mindenféle nótát el tud énekelni.

A gyerekek elmosolyodtak: látták nagyapó arcán, hogy megint valami tréfa készül.

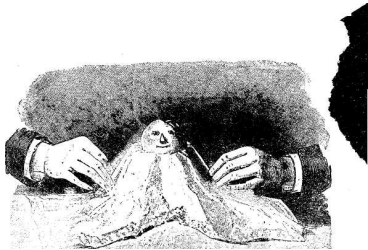
Nagyapó elővett egy nagy piros almát. Két mandulaszem forma fehérséget hántott bele. Annak a fehérségnek a közepébe belenyomott két borsszemet, hát olyan szeme lett az almának, hogy mindenki nevette, aki ránézett.

Akkor nagyapó az almából orrforma szeletet vágott. A szeletet beletette a két szem közé az almába. Az lett az orr. Ahonnan kivette, az a hasadék lett a száj.

Akkor nagyapó poharat vett elő. Leterítette a poharat kendővel. Az almát beletette a pohárba, illetőleg a kendő közepébe.

- No most énekelni fog.

Megfogta a kendőnek a két ráncát oldalt s rákezdte igen keserves hangon:

**A mi cicánk férjhez akar menni,
A szomszédé el akarja venni.
Édes cicánk, ne hagyj itt bennünket,
Ki fogja el a mi egerünket?**

A kendő húzgálástól az alma ide-oda mozgott, fordítgatta a fejét hol oldalt, hol fölfelé. Úgy látszott, mintha az alma énekelne.

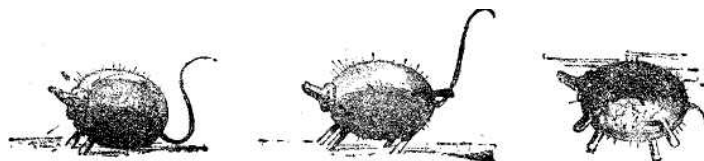
Mikor fölfelé ment az ének, az alma is fölfelé emelte a fejét. Mikor lement a hang, az alma is lefelé fordult.

A gyermekek annyit nevettek ezen, hogy még a könnyük is potyogott.

A kis konda

Mikor a vadgesztenye virágzik, apró kis szőrös gömböcskék nőnek utána. Semmi se könnyebb, mint az ilyen gömböcskéből disznócskát csinálni. Csak négy láb kell neki, meg egy kis farkinca.

Nagyapó mutatta ezt meg a gesztenyefa alatt az unokáinak s azok hamarosan anyyi disznócskát formáltak, hogy száz is volt, ha nem több.

- Most már csak kondás kellene, - mondták a gyerekek.

Akkor aztán nagyapó egy kolompérből meg egy gesztenyéből kondást formált. Falevél volt a szüre, makk a kalapja és tökmag a bocskora.

Olyan szőrös volt a képe, hogy mindenki nevetett, aki ránézett.

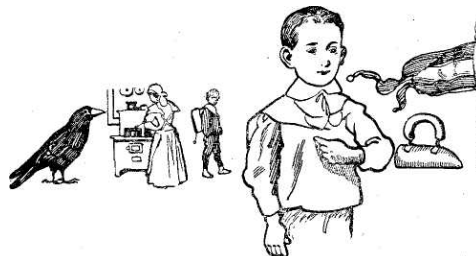

Nagyapó lovai

Hogy a lovakról folyt a beszéd az asztalnál, nagyapó egyszer csak odafordul a gyerekekhez és így szól:

- Melyik ló tud repülni?
- Egyik se, - felelik a gyerekek.
- Hát a holló?

Erre persze minden gyerek azt mondta, hogy az csak-ugyan tud repülni.

De nagyapó tovább kérdezett:

- Melyik ló az, amelyik nem istállóban él, hanem a konyhán?
- Szolgáló - kiáltják a gyerekek.
- Melyik ló jár iskolába?
- Tanuló.
- Melyik ló tűri a gyomrában a parazsat?
- Vasaló.
- Melyik ló az, amelyik nem bánja, ha kilógatják a toronyablakon?
- Zászló.
- Melyik ló tud fütyülni?

Erre nem tudtak felelni a gyerekek, míg végre Lacika megszólal az asztal végén: - Én.

Nagyapó ezermester

Panaszkodik édesapa nagyapónak, hogy a gyerekeket nem győzi tollszárral: vagy elvesztik, vagy elvágják, vagy eltörrik.

- Az én gyermekkoromban - mondotta nagyapó, - nem adtunk pénzt se tollért, se tollszárért. Termette a liba. Azért is maradt toll a neve ennek az írószerszámnak, mert libatoll volt. Hát én nem mondom, hogy írjunk megint libatollal. Az acéltű sokkal finomabb és tartósabb. Hanem azt bizony meg lehetne takarítani a lúdtollal, amit a tollszárra költünk.

Azzal nagyapó behozatott egy tollseprőt, kirántotta belőle a legvastagabb tollat és elvágta a végét.

- Hol az az acéltoll, gyerekek?

Beledugta az acéltollat a lúdtollba, hát annál szebb tollszárat se láttak a gyerekek sem a boltban, sem az iskolában.

A torta

Nagyapóék lakodalmon voltak. Mikor a tortára került a sor, nagyapó azt mondta:

- Ki köztetek a legjobb számoló, gyerekek?
- Jancsi, - felelték egyhanggal.
- Hát Jancsi, ha te olyan jó számoló vagy, mondd meg nekem: hogyan lehet ezt a tortát három metszéssel nyolc darabra vágni?

- De már ezt én se tudom, - szólalt meg egy öreg úr.

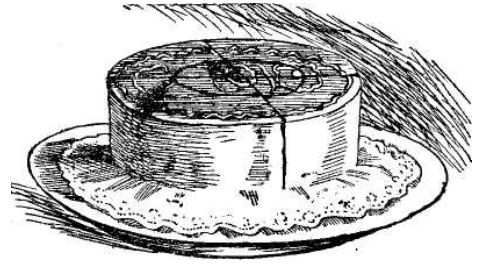
- Könnyű pedig, - felelte nagyapó.

S fogta a kést és legelőször is két metszéssel keresztben négy részre vágta a tortát.

- Még most se tudjátok?

- Most se.

A nagyapó egy kanyarítással kört vágott a torta belsejében, mire a torta szépen nyolc darabra esett.

Nagyapó ereje

Jancsi a zsebébe tette a kalamárist. Mikorra hazatért, a szép szürke kabáton átütött a ténta.

Jancsit bizony jól megszidták, mert nehéz a tintát a ruhából kimosni.

És még este is erről beszélgettek.

- Ne búsulj Jancsi, - mondotta nagyapó, - a tintának az a természete, hogy átmegy a szöveten. De ki gondolná azt, hogy a kréta még az asztal deszkáján is átmegy?

A gyerekek elképedve néztek nagyapóra.

- No talán nem is hiszitek? Itt a zsebemben a kréta. Itt meg az asztal. Hát most ide írok az asztalra egy keresztet. Fogadjunk, hogy átnyomom rajta.

S nagyapó csakugyan keresztet írt az asztalra.

- Most nézzétek meg a tenyeremet. Ugye, hogy nem krétás egyik se? Alája teszem az egyik tenyeremet az asztalnak, a másikkal nyomom a krétakeresztet.

És nyomta nagyapó, nyomta, dörzsölgette, míg csak a kréta el nem dörzsölődött egészen.

Elveszi akkor a tenyerét az asztal alól, hát ott a tenyerén a kréta-kereszt.

A gyerekek bámultak. Egyik se gondolt arra, hogy nagyapó az asztal alsó felére is írt titkon egy keresztet és azt nyomtatta bele a tenyerébe.

Nagyapó pohara

Szép tavaszi idő volt. A nap besütött az ablakon. A gyerekek az asztalnál ültek s az ebéd már véget ért.

- Hogyan van az, - mondja Pista, - hogy a nap át tud ereszkedni az ablakon?

- Az semmi - mondja erre nagyapó, - én a poharamat is át tudom ütni az asztalon.

- Nem lehet az, nagyapó.

Nagyapó erre fölvette az újságpapírost a székről és betakarta, körülnyomkodta vele a poharat, úgy hogy aki a papírosra nézett, ha nem is látta előbb, hogy poharat tett oda a nagyapó, rögtön tudta volna, hogy pohár van a papíros alatt.

- No ugye, hogy itt a pohár? - mondja nagyapó.

- Ott van.

A nagyapó rácsapott a pohárra, jobban mondva a papirosra, mely a poharat borította. És íme, a papiros széjjel lapult az asztalon.

Hát a pohár? Az asztal alatt volt már nagyapónak az ölében.

A gyerekek nem értették sehogyan se, hogyan mehetett át a pohár az asztalon, csak Mindentudó Gergely bácsi mosolygott: ő tudta, miért takarta le papirossal nagyapó a poharat. Azért, hogy a papiros formája poharat mutasson. A poharat persze munka közben lecsúsztatta nagyapó a papiros alatt az ölébe.

Nagyapó a vizsgálaton.

Pistának vizsgálata volt. Kérte nagyapót, hogy menjen el az ő vizsgálatára: hát nagyapó el is ment.

A vizsgálaton sokan voltak. Nagyapónak már alig jutott szék. Odaült hát nagyapó a hatodik pad közelébe, Pista mellé.

Megindul a vizsgálat: felel a Pista gyerek minden tárgyból takarosán. Hanem mikor a rajz következik, megijed Pista, de meg ám, mert lám a tanító úr így szól a gyerekekhez:

- Vegyetek elő papirost, körzőt, vonalzót. Valaki házat akar építeni, de olyan házat, amelyikben három szoba négyszögletes, egy meg kerek. Milyen lesz annak a háznak az alapja?

- Jaj, nagyapó, - mondja Pista - most vagyok ám sehogyse: otthon felejtettem a körzőmet is, meg a vonalzómat is.

Zavarában kiverte a melegség a gyereket. Bezzeg vakarta a füle tövét.

- Ne búsulj, - súgja a nagyapó. - Hajtsd össze az egyik rajzpapirosodat kétszer-háromszor.

Pista úgy tesz, hát csakugyan vonalzó lett a papirosból.

- Hát a körző?

A nagyapó előveszi a peniciluskését. Olyan kés volt az, hogy négy ágra is nyílott. Kinyitja nagyapó a két végét és egy darabka ceruzát rátűz az egyik késre jó erősen, s odacsúsztatja Pistának.

Hát olyan körző volt az, hogy jobb se kellett. Bezzeg más gyerek, aki otthon felejtette a körzőjét, vonalzóját, nem tudta a házalapot megrajzolni.

Hová bújik a krajcár?

Hogy ím új burgonya került az asztalra, egyszercsak azt mondja vacsora után nagyapó:

- Gyerekek, ihol egy új krajcár. Aki bele tudja ezt ütni a burgonyába, annak adom.

A gyerekek kiabáltak, hogy meg tudják ezt a dolgot cselekedni.

- Megálljatok, - mondja a nagyapó, - nem addig van az: én azt kívánom, hogy az asztal lapja közte legyen a burgonyának meg a krajcárnak. Nézzétek csak: a burgonyát beteszem ide a fiókba. A pénz künn marad az asztal tetején. A kendőt ráteszem most a pénzre és ráütök, zsupsz!... Húzd ki Pista a fiókot és nézd meg a burgonyát.

Pista úgy tesz, ahogy nagyapó mondja. Hát csakugyan ott a pénz a burgonyában.

Hogyan történhetett ez a mesterség?

Hát csak úgy, hogy nagyapó már előre beletett egy másik burgonyát a fiókba, s ami idefenn volt, eltakarta a kendővel.

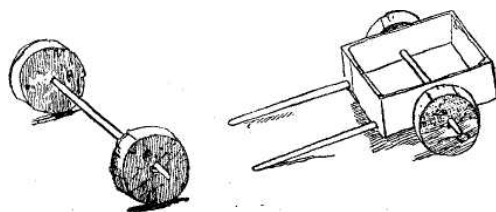
Persze a gyerekek arra nem is gondoltak, hogy nemcsak egy burgonya, meg nemcsak egy új krajcár van a világon.

Játék parafadugóból.

Ne dobjátok el a dugót, gyerekek, mert a dugóból sokféle játékot lehet csinálni. Nem kell hozzá egyéb, csak egy ügyes gyermek, aki már akkora, hogy szabad kést vennie a kezébe.

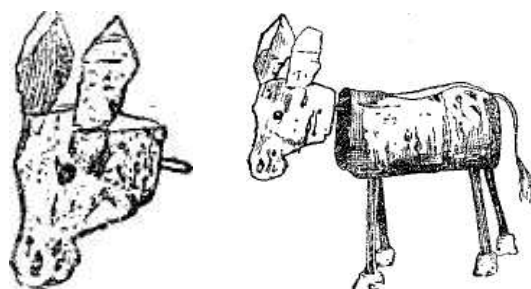
Minden háznál van olyan ügyes gyermek, aki nem vágja meg a kezét a késsel, de ha valamelyik háznál mégse volna, kérjétek meg édesapátokat, vagy másvalakit, aki idősebb és okosabb, mint ti vagytok, hogy ami játékot itt elősorolok meg felrajzolok, csinálja meg nektek a dugóból.

A legelső és legkönnyebb valami, amit a dugóból vágni lehet, a kerék. Két kis kerék egy pálcikára tűzve, egy kis hozzávaló katulya alja vagy teteje, egy kis rúd és készen van a talyiga.

A talyigát lehet egy rúddal, lehet kettővel is csinálni. A rudat a tengelyhez hozzá lehet ragasztani közönséges viaszkkal vagy spanyolviaszkkal, vagy még szurokkal is, ha pedig ragasztó nincs, akkor hozzá lehet kötni cérnával.

Valamivel nehezebb egy kis csacsinak a kiformálása. Ehhez legalább is két dugó kell. Az egyikből kifaragjuk a csacsi testét és négy kis pálcikából négy lábat csinálunk neki.

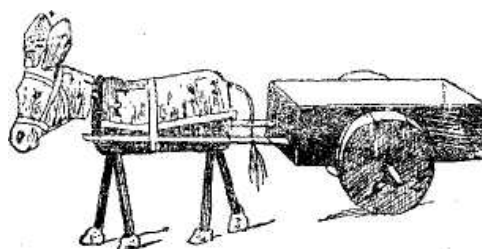

A másik dugóból fejet faragunk. Két kis hosszúkás dugóforgács lesz a füle. A szemét két szem bors, akácmag vagy akármi pici fekete mag beillesztésével csináljuk, de úgy is lehet csinálni, hogy a ceruzát csak belefúrjuk a dugóba.

A nyak végébe egy kis szálkát szúrunk, hogy össze lehessen tenni a fejét a derékkal; hátul meg valami fűszálból legyezőt is csinálunk neki. És megvan a csacsi.

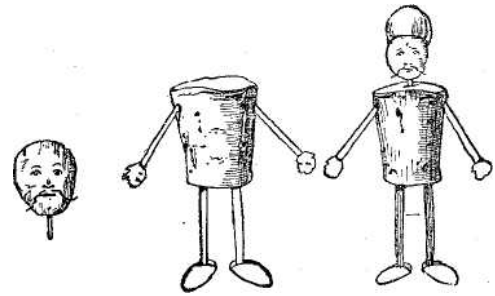
No szép kis barna csacsi. Papiroshámmal mindjárt hozzá is állítjuk a talyigához.

Hanem most az a kérdés, hogy ki fogja hajtani a kis barna csacsit?

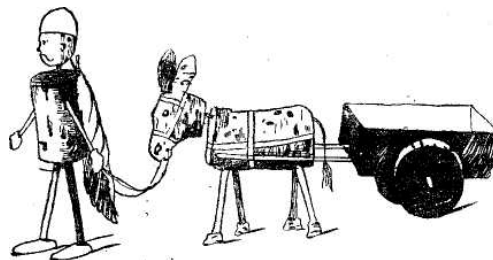
Két-három dugó erre is megadja a feleletet. Az egyik dugó úgy, ahogy van, az lesz az embernek a hasa meg a dereka, csak éppen hogy két kezét meg két lábat csinálunk neki.

A másik dugóból meg fejet csinálunk. Először is ki-gömbölyítjük, azután ceruza-heggyel vagy magból szemet csinálunk neki. Orrát, száját is megcsináljuk ceruza-vonással, sőt még bajuszt is ragasztunk neki fekete cérnából.

Rászúrjuk ezt a fejet az előbb elkészített törzsökre, kalapot csinálunk neki vagy papirosból, vagy virágból vagy mogyoróból, vagy makkgyűszűből és kész az ember is.

Egy fűszál lesz az ostora. Egy darab papiros vagy egy falevél a szüre, és most már viheti a csacsi a taligát a malomba.

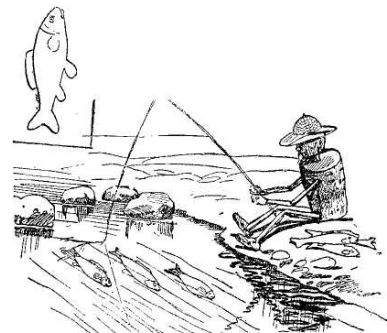

A halász

Már tudjuk, hogyan faragunk embert dugóból. Mikor esik az eső, formáljunk egy halászt. Ültessük valami kis folydogáló víz mellé. Adjunk a kezébe hosszú fűszálat, amely megtörve a vízbe konyul. Ez lesz a horog. Halásznak hát már van.

Most már semmi se könnyebb, mint egy néhány szem zabot vetni a vízbe. Ezek lesznek a halak. Nagyobb halat csinálhatunk papirosból is.

Ügyesen kivágjuk szemét, farkát és szárnyacskát rajzolunk neki. Ha piros papirosunk is van, akkor aranyhalat is eresztünk a patakba.

A vendégség

Ha már széket, asztalt csináltunk a dugóból, könnyen csinálhatunk egy kis vendégséget.

Ahány székünk van, annyi nénit és bácsit faragunk. A ruhájokat a lányok kiszabják színes papirosból és felragasztják akármilyen ragasztóval.

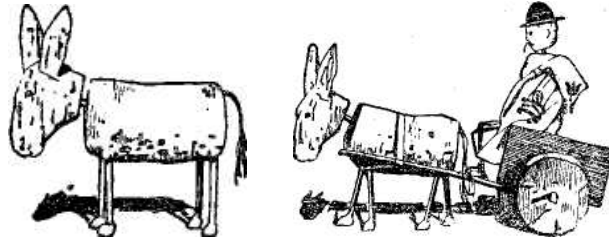
Az asztalra kis csészéket, borosüveget, kenyeret rakunk. A néni mellé lehet egy fiúcskát faragni, aki a kötényébe kapaszkodik. A földre meg egy leánykát ültetünk, aki játszik a babájával.

A szélmalom

Egy jó nagy dugóból kis csacsit formálunk. A nagy dugó a teste: egy kis dugó a feje: négy kis barna galyacska a lába és valami barna gyökér a farka.

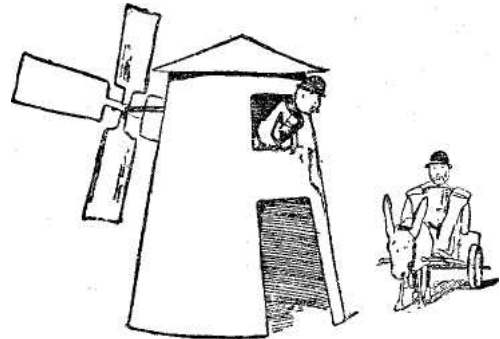
Jó nagy fülekről el ne feledkezzünk. A feje is inkább nagy legyen, mint kicsi.

Mikor ez megvan, csináljunk kétkerekű talyigát fadarabkákból és két kerekét dugóból.

Akkora legyen, hogy a szamarat a rúd mellé lehessen illeszteni. Dugóemberünk már van, csak éppen a ruháját alakítjuk át, ha kell. Csinálunk neki sárgásfehér papirosból szűrőt, a szűrő hajtókájára festünk két tulipánt.

Akkor aztán valami nagy dugóból vagy kemény papirosból formálunk egy malmot. Tetőt csinálunk rá és az oldalaira nagy kereket. Elöl egy kis ajtót csinálunk, fent az ajtó felett meg ablakot, amelyiken kihajol a molnár.

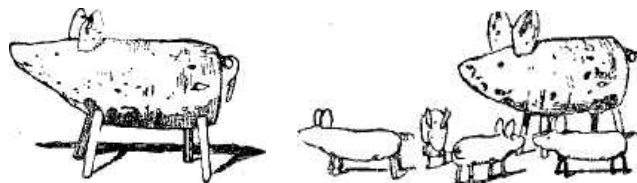

Ha a szamaras talyigát szembe tesszük a malommal, olyan lesz, mintha a molnár azt nézné: hogyan viszik az őrleni valót a malmába?

A disznók

A parafaembert ne dobjuk el, mert sokszor hasznát vesszük, csak éppen ruhát adunk rá néha másikat.

Ha például sok a dugónk, faragunk egy kis disznónyáját.

Disznót könnyű faragni, mert csak az egyik végét kell hegyesre faragni a dugónak. Két kis szemet rá, két kis fület rá. Fűszálból, papírból vagy cérnából egy kis farkincát, készen van.

De malackát is lehet ám készíteni a nyájba, vagy ahogy más helyen mondják: kondába. Ezt is lehet parafából csinálni, de sokkal ügyesebb bodzabélből. A bodzabelet ollóval szépen hegyesre csípjuk az egyik végén. Négy kis fehér láb, egy kis farkinca fehér cérnából vagy árvalányhajból, kész a gyönyörű kis malac. Csak a szemét, meg az orra hegyét csináljuk feketére ceruzával.

Ha sok a disznó meg a malac, akkor közibe állítjuk a dugóembert és egy nagy botot adunk ostor helyett a kezébe és készen van a konda, a kondással együtt.

